

Bildningsnämnden

Bildningsnämnden
2025-05-20

§ 47 Remiss: Fler vägar till arbetslivet (SOU 2024:74)

Bildningsnämnden

Plats och tid	Åsnen, Torggatan 12, Tingsryd Tisdag, 2025-05-20, kl. 08:30 – 12:00		
Beslutande	Mikael Andersson (C), ordförande Anette Weidenmark (S) Johan Karlsson (C) Jan Popovski (KD) Karin Mette (S) Ann-Louise Viking (SD) Anna Josephsdotter (M) ersätter Caren Bildh (M) Ulf Stjernfeldt (SD) ersätter Ulla-Britt Nilsson (SD)		
Övriga närvarande	Emelie Eriksson, nämndsekreterare Peter Magnusson, bildningschef Linda Wågström, verksamhetsutvecklare Sara Tordsson, elevhälsochef		
Justerare	Anette Weidenmark (S)		
Justeringens plats och tid	Digital justering, 2025-05-26, kl. 14:00		
Under-skrifter	Sekreterare	 Emelie Eriksson	Paragraf § 47
	Ordförande	 Mikael Andersson (C)	
	Justerare	 Anette Weidenmark (S)	

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits via anslag.

Organ	Bildningsnämnden		
Sammanträdesdatum	2025-05-20		
Datum då anslaget sätts upp	2025-05-26	Datum då anslaget tas ned	2025-06-17
Förvaringsplats för protokollet	Kommunledningsförvaltningen i Tingsryd		
Underskrift	 Emelie Eriksson		

Justerare

Utdragsbestyrkande

Bildningsnämnden

2025-05-20

§ 47

Remiss: Fler vägar till arbetslivet (SOU 2024:74)

BN/2025:406

Beslut

1. Bildningsnämnden beslutar i enighet med tjänsteutlåtandet från Bildningsförvaltningen.

Sammanfattning av ärendet

Bildningsnämnden ställer sig positiv till utredningens förslag och välkomnar att yrkesprogram med lägre innehåll av teoretiska ämnen ger elever möjlighet att gå ett yrkesprogram med tydlig inriktning mot anställningsbarhet och etablering på arbetsmarknaden efter gymnasietiden.

Bildningsnämnden kan dock se en farhåga med att höjda behörighetskrav till yrkesprogram 2700/2800 poäng skulle kunna bidra till att elever som upplever svårigheter i studier på grundskolans högstadium kan hamna i en situation där studiemotivationen minskar utifrån möjligheten att söka till ett mer begränsat yrkesprogram 1900 poäng.

Yttrande

Demografiska prognoser pekar mot att det behövs fler människor med gymnasieutbildning som riktar in sig på yrken inom välfärd och näringsliv. Vi ser samtidigt att ett betydande antal elever inte når behörighet till nationella program i gymnasieskolan, utan hänvisas till dagens introduktionsprogram med ett flertal inriktningar.

En avslutad gymnasieutbildning med slutförda kurser och därmed förvärvad kunskap visar sig, enligt utredningen, vara den bästa vägen till arbete och egen försörjning. Med förslaget om fler vägar för elever att kunna slutföra en utbildning genom att gå ett yrkesprogram 1900 poäng, ser Bildningsnämnden att fler kommer kunna bidra till kompetensförsörjningen inom lokalt näringsliv och inom välfärdssektorn.

Justerare

Utdragsbestyrkande

Bildningsnämnden

2025-05-20

§ 47 fortsättning

Ur perspektivet att Tingsryd är en liten kommun, riskerar förändringen bli kostnadsdrivande då utredningen presenterar ett flertal varianter av utbildningsvägar som ska erbjudas få elever. Bildningsnämnden erfar att möjligheten att skapa ett ökat antal praktikplatser i det lokala näringslivet och att organisera för samläsning blir en utmaning.

5. Förslag om yrkesprogram som omfattar 1900 gymnasiepoäng

Bildningsnämnden ställer sig positiv till utredningens förslag att införa nya mindre omfattande yrkesprogram (1 900 poäng) för elever som har godkända betyg i minst tre grundskoleämnen och som inte är behöriga till yrkesprogram som omfattar 2 700/2 800 poäng. Det är Bildningsnämndens uppfattning att de nya 1900-poängsprogrammen kommer kännas mer meningsfulla som utbildning, vilket förhoppningsvis också leder till färre avhopp under gymnasietiden.

Bildningsnämnden vill ändå betona att de nya 1900-poängsprogrammen endast leder till etablering på arbetsmarknaden och inte ger möjlighet till ytterligare eftergymnasial utbildning. Vid en önskan därom, måste teoretiska ämnen läsas in på Komvux. Därför är det viktigt att alltid eftersträva att ungdomar i första hand ska gå de mer omfattande yrkesprogrammen på 2 700/2 800 poäng. Mot bakgrund av detta ställer sig Bildningsnämnden positiv till möjligheten att ett års godkända studier på 1 900-poängsprogrammen kan ge behörighet till de mer omfattande yrkesprogrammen som omfattar 2 700/2 800 poäng för elever som har förutsättningar att klara av dessa.

6. Förslag om förändringar på introduktionsprogram

Utredningens förslag om införande av yrkesprogram som omfattar 1 900 gymnasiepoäng innebär att introduktionsprogrammen behöver förändras. Bildningsnämnden ställer sig bakom utredningens förslag om att inriktning Yrkesintroduktion och Individuellt alternativ avskaffas till förmån för införandet av Individuellt förberedelseprogram (IMF).

7. Förslag om nya och ändrade behörighetskrav i gymnasieskolan

Den föreslagna höjningen av behörighetskravet från åtta till tolv godkända grundskoleämnen skulle kunna stärka statusen för yrkesprogrammen, samtidigt som Bildningsnämnden också kan se en risk utifrån att elever på högstadiet känner att målet att komma in på ett nationellt program 2700/2800 poäng känns avlägset. Risken ökar för motivationstapp för elever som tidigare klarat av åtta godkända betyg.

Höjningen av behörighetskravet kan resultera i att färre elever går yrkesprogram 2700/2800 poäng och istället söker sig till de nya mindre

Bildningsnämnden

2025-05-20

§ 47 fortsättning

omfattande yrkesprogrammen 1900 poäng, som inte ger samma breda kompetens eller möjlighet till vidare studier.

8. Förslag om yrkesämnena på högskoleförberedande program

De högskoleförberedande programmen ska i huvudsak leda till högre studier, men Bildningsnämnden är positiv till förslaget om försöksverksamhet med handelsinriktning på ekonomiprogrammet, som kan innebära att elever på högskoleförberedande program får möjlighet att komma i kontakt med arbetslivet redan under gymnasietiden.

10. Yrkesprov

Bildningsnämnden ställer sig positiv till att införa nationellt utformade yrkesprov i samverkan mellan Skolverket, näringsliv och branscher på de nya föreslagna yrkesprogrammen 1900 poäng.

11. Förslag individuella program i anpassade gymnasieskolan

Det är viktigt att utbildning inom gymnasieskolan är likvärdig, därför tycker Bildningsnämnden att det är viktigt att elever som läser på individuellt program inom anpassad gymnasieskola, får samma rätt att fullfölja sin utbildning vid flytt till en annan kommun som elever på nationella gymnasieprogram.

14. Konsekvenser av utredningens förslag

Sammantaget bedömer utredningen att förslagen till förändring kan leda till att färre elever hoppar av utbildning under gymnasietiden. Med möjlighet att fler kan genomföra ett nationellt yrkesprogram skulle kommuners kostnader för det kommunala aktivitetsansvaret minska, med insikt om en tillfällig ökning av kostnader för gymnasieutbildningen.

Förslagen i utredningen förväntas bidra till bättre kompetensförsörjning för lokala arbetsgivare, samtidigt som fler unga människor kan nå etablering på arbetsmarknaden och nå en egen försörjning.

Utredningen bedömer att en genomförd gymnasieutbildning med etablering på arbetsmarknaden leder till minskad ohälsa för unga människor, ett meningsfullt liv och minskad risk för socialt utanförskap och isolering. Förslagen i utredningen blir därmed också brottsförebyggande.

Ur ett barnrättsperspektiv är förslagen i utredningen kompatibla med Barnkonventionen, art. 3, utifrån att barnets bästa ska vara utgångspunkten i alla beslut som rör barn.

Enligt barnkonventionens grundprincip ska varje barn ha samma rättigheter till utbildning och utveckling (Barnkonventionen, art. 2).

Bildningsnämnden

2025-05-20

§ 47 fortsättning

Bildningsnämnden ställer sig bakom utredningens konsekvensanalys.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från elevhälsochef, 2025-05-13.
2. Remiss: Fler vägar till arbetslivet.

Beslutet skickas till
Utbildningsdepartementet

Justerare

Utdragsbestyrkande